

Šifra kandidata:
A jelölt kód száma:

Državni izpitni center

M 1 5 1 5 1 1 1 2 M

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK
TAVASZI VIZSGAIDŐSZAK

ZGODOVINA TÖRTÉNELEM

Izpitna pola 2
2. feladatlap

Narodna zgodovina / Nemzeti történelem

Četrtek, 11. junij 2015 / 90 minut
2015. június 11., csütörtök / 90 perc

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik. Kandidat dobi ocenjevalni obrazec.

Izpitni poli je priložena barvna priloga.

Engedélyezett segédeszközök: a jelölt töltőtollat vagy golyóstollat hoz magával. A jelöltnek értékelőlapot is kap.

A feladatlap egy színes mellékletet is tartalmaz.

SPLOŠNA MATURA
ÁLTALÁNOS ÉRETTSÉGI VIZSGA

Navodila za kandidatu so na naslednji strani.

A jelöltnak szövegutratató a következő oldalon olvasható.

Ta pola ima 20 strani (1–20), od tega 3 prazne. Barvna priloga ima 4 strani (21–24).

A feladatlap 20 oldalas (1–20), ebből 3 üres. A színes melléklet terjedelme 4 oldal (21–24).

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na prvi strani in na ocenjevalni obrazec).

Izpitna pola vsebuje 25 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 60. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve, ki jih pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpisujte **v izpitno polo** v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

ÚTMUTATÓ A JELŐLTNEK

Figyelmesen olvassa el ezt az útmutatót!

Ne lapozzon, és ne kezdjen a feladatok megoldásába, amíg azt a felügyelő tanár nem engedélyezi!

Ragassza vagy írja be kódszámát a feladatlap első oldalának jobb felső sarkában levő keretbe és az értékelőlapra!

A feladatlap 25 feladatot tartalmaz. Összesen 60 pont érhető el. A feladatlapban a feladatok mellett feltüntettük az elérhető pontszámot is.

Válaszait töltőtollal vagy golyóstollal írja a **feladatlap** erre kijelölt helyére! Olvashatóan írjon! Ha tévedett, a leírtat húzza át, majd választ írja le újra! Az olvashatatlan megoldásokat és a nem egyértelmű javításokat 0 ponttal értékeljük.

Bízzon önmagában és képességeiben! Eredményes munkát kívánunk!

Prazna stran

Üres oldal

OBRNITE LIST.
LAPOZZON!

Antična kulturna dediščina na tleh današnje Slovenije***Az ókor kulturális öröksége Szlovénia mai területén***

1. Koncu visokih civilizacij sledi antično obdobje.

A fejlett civilizációk időszakát az antik korszak követi.

Obkrožite črko pred pravilnim opisom antičnega obdobja.

Karikázza be az antik kort helyesen leíró állítás előtti betűjelet!

- A čas od velikih selitev ljudstev do visokega srednjega veka
a népvándorlástól a virágzó középkorig terjedő időszak
- B čas razvoja grške in rimske civilizacije v starem veku
a görög és a római civilizáció fejlődése az ókorban
- C čas od neolitika do železne dobe
a neolitikumtól a vaskorszakig terjedő időszak
- D čas slovanske naselitve alpskega in predalpskega prostora
az alpesi és előalpesi térség szlávok általi letelepedésének időszaka

(1 točka/pont)

2. V mlajši železni dobi so evropski prostor zaznamovala številna keltska plemena.

Az európai térséget az ifjabb vaskorszakban számos kelta törzs jellemezte.

- 2.1. Glede na sliko 1 v barvni prilogi navedite štiri plemena, ki so naseljevala območje današnje Slovenije.

A Színes melléklet 1. számú képének segítségével soroljon fel négy törzset, amelyek Szlovénia mai területén telepedtek le!

- 2.2. Katero izmed keltskih plemen je bilo poznano po izdelovanju železa?

Melyik kelta törzs volt ismert a vaskészítésről?

- 2.3. Zaradi katere značilnosti so to železo cenili tudi Rimljani?

Melyik tulajdonságáért becsülték nagyra ezt a vasat a rómaiak is?

(3 točke/pont)

M 1 5 1 5 1 1 1 2 M 0 5

3. Ozemlje današnje Slovenije je postalo zanimivo za Rimljane že pred našim štetjem. Sledila so osvajanja, naseljevanje in romanizacija tega prostora. Glede na spodnje besedilo odgovorite na vprašanja.

A mai Szlovénia területe már időszámításunk előtt figyelemre méltó volt a rómaiak számára. Ezt a térség meghódítása, betelepítése és romanizálása követte. A szöveg segítségével válaszoljon az alábbi kérdésekre.

Vzhodnoalpski prostor Noriškega kraljestva je bil kot zadnja velika politična tvorba Keltov na kontinentu /.../ imperiju priključen brez vojne okrog leta 10 pr. n. št. Takrat so na Štalenski gori nastali tudi trije častilni napisi osmih noriških plemen za člane vladarske avgustejske dinastije.

(Vir: Štih, P., in Simoniti, V., 1996: Slovenska zgodovina do razsvetljenstva, str. 19. Mohorjeva družba v Celovcu in Korotan. Ljubljana)

- 3.1. Katero je najpomembnejše arheološko najdišče iz Noriškega kraljestva?

Melyik a legjelentősebb régészeti lelőhely a Noricum Királyságból?

- 3.2. Razložite pojem romanizacija.

Magyarázza meg a romanizáció fogalmát.

(2 točki/pont)

4. Povežite imena latinskih krajev z današnjimi imeni tako, da črko iz desnega stolpca pripišete na ustrezno črto v levem stolpcu.

Kösse össze a latin nyelvű helységneveket a mai nevekkel úgy, hogy a jobb oldali oszlop betűjelét a bal oldali oszlop megfelelő vonalára írja.

_____ Logatec

A Akvileja / Aquileia

_____ Trojane

B Acervo

_____ Oglej

C Castra

_____ Drnovo pri Krškem

D Atrans

_____ Ajdovščina

E Neviodunum

_____ Stična

F Longaticum

(3 točke/pont)

5. Rimljani so na ozemlju današnje Slovenije ustanavljali mesta, ki so postala središča rimske oblasti. Obkrožite črko pred izbranim mestom.

A rómaiak Szlovénia mai területén városokat alapítottak, amelyek a római hatalom központjává váltak.

Karikázza be a kiválasztott várost jelölő betűjelet!

A EMONA

B POETOVIO

V krajšem razmišljanju pojasnite: v kateri rimski upravni enoti je bilo mesto, kako so se njegovi prebivalci oskrbovali z vodo, kakšna je bila vloga mesta in katere arheološke najdbe pričajo o prisotnosti Rimljanov v mestu. Pomagajte si s sliko 1 v barvni prilogi.

Rövid elméletben magyarázza meg: melyik római közigazgatási egységben volt a város, hogyan oldotta meg a lakosság a vízellátást, milyen volt a város szerepe, valamint melyik régészeti leletek tanúskodnak a rómaiak jelenlétéről a városban. Segítségül szolgáljon a Színes melléklet 1. számú képe.

(4 točke/pont)

6. V antičnem obdobju je imela pomembno vlogo Celeja z okolico, saj je povezovala dve pomembni koloniji, Emono in Petovijo. Pomagajte si s spodnjim besedilom in odgovorite na vprašanja.

Az ókorban jelentős szerepe volt Celeának és környékének, hiszen két jelentős coloniát kötött össze, és pedig Emonát és Poetoviót. A szöveg segítségével válaszoljon a kérdésekre!

Na klasična tla rimskih starin pri nas na Štajerskem nas povede cesta čez Trojane, do nedavna do vrha trojanskega klanca na kranjski strani speljana še po rimski trasi, pa sledovi obcestne in carinske postaje, katere ime je prišlo do nas: Atrans. Po Savinjski dolini opazimo na mnogih krajih rimske sledove, od katerih so najpomembnejši ostanki pri Ločici pri Polzeli, v Preboldu in seve Šempeter.

(Vir: Curk, I., 1976: Rimljani na Slovenskem, str. 14. DZS. Ljubljana)

- 6.1. V katerih krajih med Trojanami in Celjem so vidni sledovi rimske civilizacije?
Mely helyeken láthatók a római civilizáció nyomai Trojan és Celje között?
- 6.2. Katera znamenitost se je iz rimskih časov ohranila v Šempetru v Savinjski dolini?
Melyik római kori nevezetesség maradt meg Šempeterben, a Savinja-völgyében?

(2 točki/pont)

7. Rimljani so uvajali novosti v gospodarstvu in pri tem izkoriščali surovine iz domačega okolja.

A rómaiak újdonságokat vezettek be a gazdaságba, valamint kihasználták a környék nyersanyag-lelőhelyeit.

Pač pa so prišle na Kranjsko razne vrste olj in vina ter drugih izdelkov /.../ Imeli so kovače, ne samo predelovalce železove rude /.../ Med izdelki, ki so jih pošiljali v Italijo, so bile živalske kože /.../ Brez dvoma so znali tkati /.../ Iz lesa so znali izdelovati vozove, sode in ladje.

(Vir: Linhart, A., 1981: Poskus zgodovine Kranjske in ostalih dežel južnih Slovanov Avstrije, str. 105, 107 in 110. Slovenska matica. Ljubljana)

- 7.1. Katere novosti v kmetijstvu so Rimljani uvajali na območju današnje Slovenije?
Mely újdonságokat vezették be a rómaiak a mezőgazdaságban Szlovénia mai területén?
- 7.2. Naštejte obrtne dejavnosti, ki so jih Rimljani pospeševali na tem območju.
Mely ipari ágazatokat ösztönözték a rómaiak ebben a térségben?

(2 točki/pont)

8. Na prehodu iz 3. v 4. stoletje je v Petovionu deloval Viktorin Ptujski. Glede na spodnje besedilo odgovorite na vprašanja.

A 3. századból a 4. századba való átmenetkor Poetovionában Pettaui Victorinus tevékenykedett. Az alábbi szöveg segítségével válaszoljon a kérdésekre!

Okvirno v dobo vojaških cesarjev pade začetek delovanja petovionskega škofa in mučenca Viktorina, edinega poznanega literarnega ustvarjalca v antični dobi v slovenskem prostoru. Ohranila se je približno ena desetina njegovega opusa, prek katere se prvi latinski razlagalec Biblije in eden zgodnjih latinskih protiheretičnih piscev razodeva kot izredna intelektualna osebnost. Viktorin je bil ne le človek goreče vere, temveč tudi temeljite izobrazbe, ki je zajemala domala vso dotedanjo grško in latinsko krščansko književnost.

(Vir: Bratož, R., 2007: Rimska zgodovina – 1, str. 340. Študentska založba. Ljubljana)

- 8.1. Po čem se je Viktorin Ptujski zapisal v kulturno zgodovino?
Mi által írta be magát Pettaui Victorinus a kultúrtörténelembe?
- 8.2. Kako je rimska oblast pogosto ravnala s prvimi kristjani?
Hogyan járt el általában a római hatalom az első keresztényekkel?

(2 točki/pont)

9. V poznoantičnem obdobju se je staroselsko prebivalstvo selilo v odročne višinske utrdbe ali refugije, kakršen je prikazan na sliki 1.

A későóorkori időszakban az őslakók a távol eső magasabban fekvő erődítményekbe, illetve refúgiumokba költöztek, amilyen az 1. számú képen is látható.

- 9.1. Pojasnite vzrok za nastanek refugijev.
Magyarázza meg a refúgiumok megalakulásának okát!

- 9.2. Opišite značilnosti refugija.
Írja le a refúgiumok jellemzőit!

(2 točki/pont)

Slika 1 / 1. sz. kép: Ajdovski gradec

(Vir: <https://www.google.si/search?q=ajdovski+gradec&client...> Pridobljeno: 8. 11. 2013.)

M 1 5 1 5 1 1 1 2 M 0 9

Razvoj zgodovinskih dežel in Slovenci. Madžari v srednjem veku

A történelmi tartományok fejlődése és a szlovének. Magyarok a középkorban

10. Slovani so v 2. polovici 6. stoletja postopno naselili alpski in predalpski prostor ter se tam srečali z drugimi ljudstvi. Pomagajte si s sliko 2 v barvni prilogi.

A szlávok a 6. század második felében folyamatosan betelepítették az alpesi, valamint az előalpesi térséget, ahol más népekkel is kapcsolatba kerültek. Segítségül szolgáljon a Színes melléklet 2. számú képe.

- 10.1. S katerimi ljudstvi so se Slovani srečali v sosedstvu?

Mely népekkel találkoztak a szlávok a szomszédságban?

- 10.2. Navedite dve spremembi v življenju Slovanov, ki sta posledici vpliva staroselcev.

Nevezzen meg két változást a szlávok életvitelében, amely az őslakók hatásának következménye volt!

(2 točki/pont)

11. Zgodovinar Prokopij je v knjigi o vladarju Justinijanu opisoval tudi Slované.

Prokopiosz történetíró Justinianus császárról szóló könyvében a szlávokat is bemutatja.

Prebivajo v bornih kolibah /.../ in vsi po večkrat menjavajo kraj svojega bivališča. V boj nad sovražnika gredo peš v velikih krdelih, z majhnimi ščiti in oščepe v rokah; oklepa si ne nadenejo nikoli /.../ govore en jezik, nerazumljiv in surov. /.../ Žive v trdih razmerah in zanemarjeno /.../ in zmerom so polni umazanije. Niti najmanj pa niso hudobni ali pokvarjeni, ampak v svoji preprostosti odražajo Hunom podobno нрав.

(Vir: Prokopij iz Cezareje, 1961: Pod Justinijanovim žezlom, str. 193. Cankarjeva založba. Ljubljana)

- 11.1. Kakšno razliko je zaznal Prokopij v bojevanju med Bizantinci in Slovani?

Milyen harcmódorbeli különbséget ismert fel Prokopiosz a bizánciak és szlávok közt?

- 11.2. Zakaj so jih tedanji kronisti opisovali kot necivilizirane?

Az akkori krónikások miért nem civilizált népként mutatták be őket?

(2 točki/pont)

12. Slovani so na ozemlju današnje Slovenije in sosednjih držav oblikovali več samostojnih držav.
Obkrožite črko pred izbrano kneževino.

A szlávok Szlovénia mai területén, valamint a szomszédos országok területén önálló kisállamokat hoztak létre.

Karikázza be a kiválasztott fejedelemséget jelölő betűjelet!

A KARANTANIJA / KARANTÁNIA

B SPODNJA PANONIJA / ALSÓ-PANNÓNIA

V krajšem razmišljanju pojasnite: kje je bilo središče kneževine, na ozemlju katere današnje države je bila večina njenega ozemlja, pod katero nadoblast je prišla proti koncu zgodnjega srednjega veka, kako se je v kneževino širilo krščanstvo in na kakšne težave so naleteli njegovi prinašalci. Pomagajte si s sliko 3 v barvni prilogi.

Rövid elméletben magyarázza meg: hol volt a fejedelemség központja, melyik mai állam területén terült többnyire el, kinek a fennhatósága alá került a korai középkor vége felé, hogyan terjedt a fejedelemségben a kereszténység, milyen nehézségekbe ütköztek a terjesztői. Segítségül szolgáljon a Színes melléklet 3. számú képe.

(5 točk/pont)

13. Povežite zemljepisna imena s središči ali imeni tako, da črko iz desnega stolpca pripišete na ustrezno črto v levem stolpcu.

Kösse össze a földrajzi neveket a központokkal, illetve a nevekkel úgy, hogy a jobb oldali oszlop betűjelét a bal oldali oszlop vonalára írja!

_____ grad Steyr / vár Steyr

_____ Žovneški gospodje / Žovneki urak

_____ Benečani / velenceiek

_____ Spanheimi / spanheimiak

A Istra / Isztria

B Savinjska dolina / Savinja völgye

C Ljubljanska kotlina / Ljubljanaí katlan

D Štajerska / Stájerország

(2 točki/pont)

14. Večina mest se je pri nas v visokem srednjem veku razvila na novo, le nekatera so se obdržala še iz antičnega časa, nekaj trgov pa si je zaradi turških vpadov pridobilo mestne pravice in s tem tudi pravico do obzidja.

Navedenim mestom v levem stolpcu dopišite ustrezno črko iz desnega stolpca.

A városok zöme a virágzó középkorban újra fejlődött, csak néhány maradt fenn az ókori időszakból, néhány mezőváros pedig a török támadások miatt városi jogot kapott, és így a várossal építésének jogát is megszerezték.

A felsorolt városokhoz írja a megfelelő betűjelet a jobb oldali oszlopból!

_____ Maribor	A	nastanek v visokem srednjem veku a virágzó középkorban alakult meg
_____ Škofja Loka		
_____ Višnja Gora	B	nepretrgan razvoj od antike do srednjega veka folyamatos fejlődés az antik kortól a középkorig
_____ Lož		
_____ Novo mesto	C	nastanek povezan s turškimi vpadi a megalakulás összefügg a török támadásokkal
_____ Koper		

(3 točke/pont)

15. Življenje v srednjeveških mestih so določali mestni statuti, ki so bili značilni zlasti za primorska mesta. Ob uporabi spodnjega besedila odgovorite na vprašanja.

A középkori városok életét a városstatútumok határozták meg, amelyek főleg a tenger melléki városokra voltak jellemzők. A szöveg segítségével válaszoljon a kérdésekre!

Določamo, nihče naj pod kaznijo 40 soldov denarjev ne prodaja soli, pšenice ali drugega žita drugače kakor v piranskih občinskih merah. In občini naj plača za vsak mernik (soli, pšenice ali drugega žita) 6 malih denarjev, sicer bo kaznovan z isto kaznijo. /.../ Določamo, nihče ne sme brez dovoljenja gospoda podestaja (župana), ki bo tedaj upravljal piransko občino, natovarjati soli v piranskem okraju v množini enega stara (ok. 80 litrov) in več z namenom, da bi jo izvozil iz Pirana. Kogar se bo zalotilo pri prekršku, naj izgubi sol in prav toliko naj se kaznuje v naši občini. In izgubi naj barko ali ladjo, na katero se je (sol) tovorila.

(Vir: Zgodovinska čitanka za 6. razred osnovnih šol, str. 40. DZS. Ljubljana, 1969)

- 15.1. Izvoz katerega artikla je bil po piranskem statutu omejen?

A pirani statútum által melyik cikk megvalósítása ütközött korlátokba?

- 15.2. Kakšne kazni so bile predvidene za tiste, ki se niso držali določil prodaje?

Milyen bírság várt azokra, akik nem tartották magukat az eladás szabályaihoz?

(2 točki/pont)

16. Za poznavanje gospodarskega in socialnega položaja podložnikov si lahko pomagamo s knjigami, ki so se pri nas v večjem številu začele pojavljati od 13. stoletja. V njih so bile zapisane dajatve in obveznosti podložnikov.

A jobbágyok gazdasági, valamint szociális helyzetének megismerésében segítségünkre vannak a 13. századtól nagyobb számban megjelenő írárok. Bennük a jobbágyság szolgáltatásai és kötelességei vannak leírva.

V vasi Vrsno je obdelanih in neobdelanih kmetij šest in pol. Vendar plačuje polovična samo 8 denarjev za travo. Dve in pol spadata pod dekana v Čiginju. Ostale tri in pol plačujejo, kot je tukaj zapopadeno. En star pšenice, 6 starov žita. Za služnosti sv. Jurija 8 denarjev. Eno molzno žival na isti praznik ali 20 denarjev. /.../ Dva sira na praznik sv. Mihaela ali zanju 12 denarjev.

(Vir: Zgodovinska čitanka 6, str. 37. DZS. Ljubljana, 1986)

- 16.1. Kako se imenujejo knjige, v katerih so bili popisani dohodki zemljiškega gospostva z obveznostmi podložnikov?

Hogyan nevezzük azokat a könyveket, amelyek rögzítették a földbirtok jövedelmét a jobbágyok kötelességeivel?

- 16.2. Iz zgornjega besedila navedite dve obveznosti, ki jih je imel podložnik do zemljiškega gospoda.

A szöveg alapján írja le a jobbágyok két kötelességét a földesúrral szemben!

(2 točki/pont)

17. V srednjem veku so dežele vodile dinastične rodbine iz vrst najvišjega plemstva. Preberite spodnje besedilo in odgovorite na vprašanja.

A középkorban a tartományokat a legelőkelőbb nemesi sorból eredő dinasztiák vezették. Olvassa el a szöveget, és válaszoljon a kérdésekre!

Dežela sama sega v dolžino kakih petdeset milj, nje širina pa znaša deset milj; začenja se na slemenu Ljubelja in se končuje pri Ljubljani (Laybacum). Ima lepo in rodovitno ravnico, ki pa ni sklenjena, kajti sem ter tja se po njej dvigajo griči, ki so prav porabni za živinorejo in pašo in pridobivanje lesa /.../ Skoraj povsod se uporablja slovenski jezik. Skoraj vsi prebivalci obojega spola so lepi svetlopolti. Vedeti je treba, da deli gorska pregrada Kranjsko od Koroške; ta se odpira očem od grebena imenovane gore Ljubelj navzdol.

(Vir: Santonino, P., 1991: Popotni dnevniki, str. 45 in 46. Mohorjeva družba. Celovec, Dunaj, Ljubljana)

- 17.1. Navedite štiri dežele, v katerih so živeli Slovenci.

Soroljon fel négy tartományt, amelyekben szlovének éltek!

- 17.2. Zakaj je tudi plemstvo uporabljalo slovenski jezik?

Miért használta a nemesség is a szlovén nyelvet?

(2 točki/pont)

18. Slovenskim deželam je 15. in 16. stoletje prineslo veliko pozitivnih sprememb, pa tudi strahot.

A 15. és a 16. század a szlovén tartományoknak számos pozitív változást hozott, de borzalmakat is.

Pismo Viljema Turjaškega

Naznanjamo vam, da so /.../ na dan pred sv. Mihaelom nepričakovano prišli na Kranjsko. V sredo nato so (se spustili) na Mehovo, Novo mesto, Hmeljnik. Pri Beli cerkvi so se utaborili. Hoteli so vojskovanje (razširiti) povsod proti Celju, nato na Gorenjsko, potem pa poslati roparske čete doli po deželi. /.../ so vse požgali in ni dvomiti, ljudi in živino zajeli in vzeli /.../ Opustošeno je, da po človeškem spominu ne bo zopet popravljen. /.../ Žito, seno in stelja je požgano, tako da ubogi človek, ki je temu utekel, ne more imeti ali gojiti živine. Pri tem nima s svojo ženo in otroki kaj jesti.

(Vir: Zgodovinska čitanka 6, str. 48 in 49. DZS. Ljubljana, 1986)

- 18.1. Katero nevarnost omenja zgornje besedilo?

Melyik veszélyt említi a fenti szöveg?

- 18.2. Pojasnite posledice omenjene nevarnosti.

Magyarázza meg az említett veszély következményét!

(2 točki/pont)

M 1 5 1 5 1 1 1 2 M 1 5

19. Zaradi poslabšanih razmer v 15. in 16. stoletju so tudi slovenski podložniki na različne načine izkazovali nezadovoljstvo. Pomagajte si s spodnjim besedilom in sliko 4 v barvni prilogi ter odgovorite na vprašanja.

A roszabra forduló körülmények miatt a 15. és a 16. században a szlovén jobbágyok is különbözően nyilvánították ki elégedetlenségüket. A szöveg, valamint a Színes melléklet 4. számú képének segítségével válaszoljon a kérdésekre!

Prodaja lastnih pridelkov s pristave kakor tudi prodaja viškov naturalne rente na mestnih tržiščih jim je bila načeloma dovoljena. Segali pa so še dlje. Uveljavljali so /.../ predkupno pravico za njihove presežke, da bi si s preprodajo pridobili tudi trgovski profit. Med predmeti takega trgovanja se omenjajo: živina, vino, žito in posebej oves, krzno, platno itd.

(Vir: Vilfan, S., 1980: Gospodarska in družbena zgodovina Slovencev, Zgodovina agrarnih panog, II. zvezek, str. 201. DZS. Ljubljana)

- 19.1. Zakaj so zemljiški gospodarji zahtevali presežke podložnikovih pridelkov?

Miért követelték a földesurak a jobbágyok többleterményét?

- 19.2. Naštejte tri uporniška jedra, iz katerih se je razvil vseslovenski kmečki upor.

Soroljon fel három központot, ahonnan kifejlődött az össz-szlovén parasztlázadás!

- 19.3. Zakaj je bil vseslovenski upor, kljub številčnosti upornikov in širokem obsegu, kmalu zatrt?

Miért fojtották el gyorsan az össz-szlovén lázadást a számos lázadó, valamint nagy kiterjedése ellenére?

(3 točke/pont)

20. Navedenim dogodkom pripišite ustrezno letnico: 181 pr. Kr., 658, 818, 1408, 1456, 1478.

A felsorolt eseményekhez írja a megfelelő évszámot: Kr. e. 181, 658, 818, 1408, 1456, 1478.

_____ koroški kmečki upor / *karintiai parasztlázadás*

_____ izumrtje Celjskih grofov / *a Cillei grófok kihalása*

_____ Rimljani ustanovijo kolonijo Akvilejo / *a rómaiak megalakítják Aquileiat*

_____ razpad Samove plemenske zveze / *Samo törzsszövetségének összeomlása*

_____ začetki turških vpadov v slovenske dežele / *a török támadások kezdete a szlovén tartományokban*

_____ upor Ljudevita Posavskega / *Ljudevit Posavski lázadása*

(3 točke/pont)

21. *A magyarok a Kárpát-medence megszerzése után folyamatosan kalandozó hadjáratokat vezettek nyugat irányába.*

Magyarázza meg, miért voltak eredményesek a magyarok kalandozásaik során!

Madžari so po osvojitvi Karpatskega bazena nenehno vodili roparske pohode proti zahodu.

Pojasnite, zakaj so bili Madžari uspešni v času roparskih pohodov.

(3 pont/točke)

22. A 10. század második felében Géza lett a magyarok fejedelme.

V drugi polovici 10. stoletja je pri Madžarih postal knez Géza.

- 22.1. Melyik apátság építése kezdődött el az ő idejében?

Kateri samostan so začeli graditi v njegovem času?

- 22.2. Milyen öröklési rendet vezetett be Géza fejedelem?

Kakšen nasledstveni red je vpeljal knez Géza?

2. sz. kép / Slika 2

(Vir: <http://hu.wikipedia.org/wiki/>.
Pridobljeno 1. 11. 2014.)

(2 pont/točki)

23. I. László és Könyves Kálmán dél felé terjesztették az ország határait.

Melyik területek kerültek a magyar korona fennhatósága alá 1091-ben és 1105-ben?

Ladislav I. in Koloman sta širila meje države proti jugu.

Kateri predeli so prišli pod okrilje madžarske krone leta 1091 in leta 1105?

1091 _____

1105 _____

(2 pont/točki)

24. Kösse össze a személyeket az eseményekkel úgy, hogy az személyt jelölő betűjelet az esemény előtti vonalra írja!

Povežite osebe z dogodki tako, da črko pred osebo vpišete na črto pred dogodek.

A Nagy Lajos / Ludvik Veliki

_____ visegrádi királytalálkozó /
srečanje kraljev v Visegradu

B IV. Béla / Bela IV.

C Károly Róbert / Karel Robert

_____ egyetem Pécssett / univerza v
Pečuhu

D Luxemburgi Zsigmond / Sigismund
Luksemburški

_____ nikápolyi csata / Bitka pri Nikopolju

_____ tatárjárás / pohod Mongolov

(2 pont/točki)

25. *A parasztság helyzete Magyarországon is nehéz volt, ezért 1514-ben parasztháború tört ki.*

Ki vezette a lázadó parasztokat, és milyen sors várt rá a parasztháború leverése után?

Položaj kmetov na Madžarskem je bil slab, zato je leta 1514 izbruhnila kmečka vojna.

Kdo je vodil uporne kmete in kakšna je bila njegova usoda po zatrtju upora?

(2 pont/točki)

3. sz. kép / Slika 3

(Vir: <http://hu.wikipedia.org/wiki/>.
Pridobljeno 1. 11. 2014.)

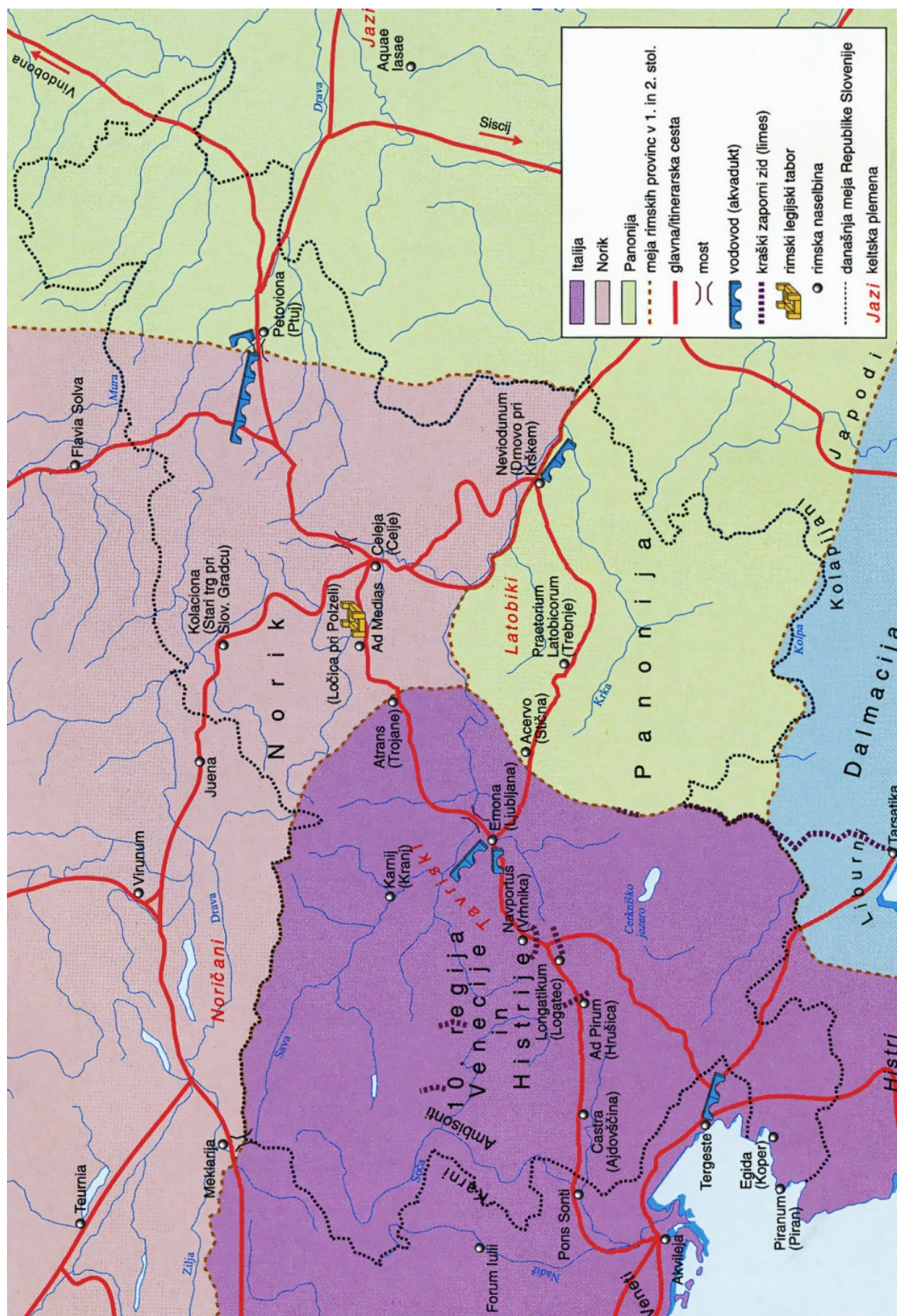
Prazna stran
Üres oldal

Prazna stran
Üres oldal

Barvna priloga (k Izpitni poli 2) / Színes melléklet (a 2. feladatlaphoz)

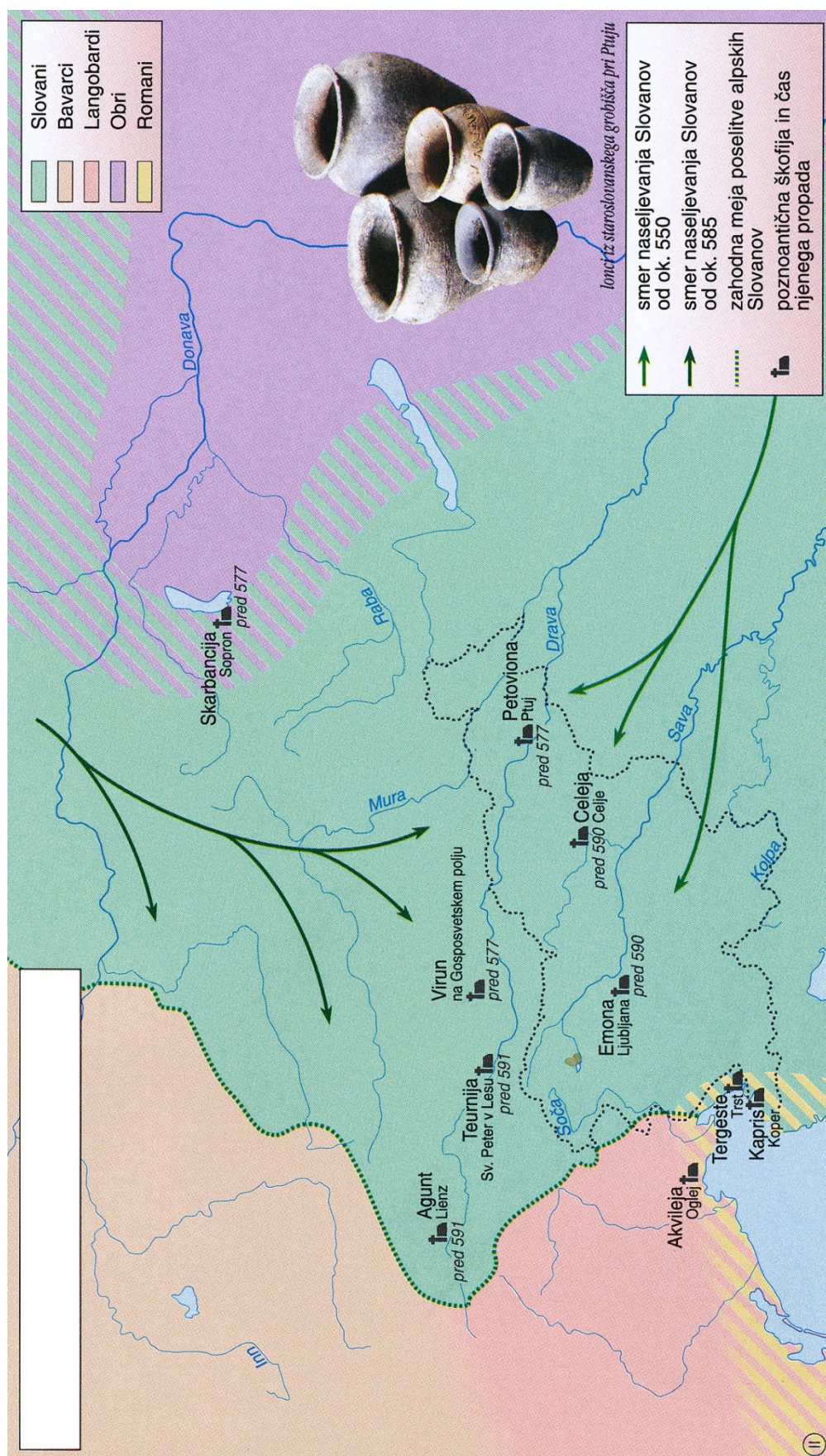

Slika 1 / 1. sz. kép

(Vir: Brodnik, V., in ostali, 2009: Zgodovina 1, učbenik za prvi letnik gimnazije, str. 156. DZS. Ljubljana)

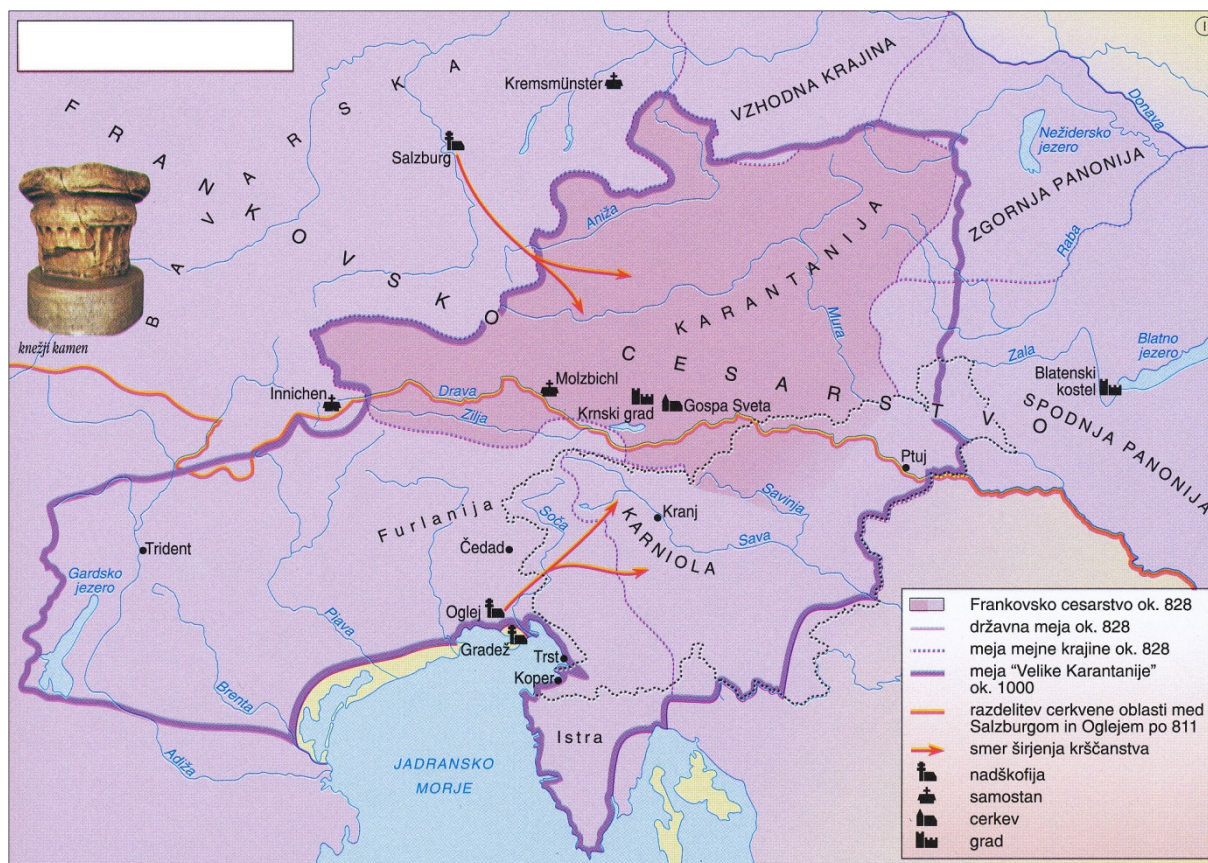

M 1 5 1 5 1 1 1 2 M 2 2

Slika 2 / 2. sz. kép: Slovanska poselitev vzhodnih Alp

(Vir: Mali zgodovinski atlas, str. 28. Modrijan. Ljubljana, 2013)

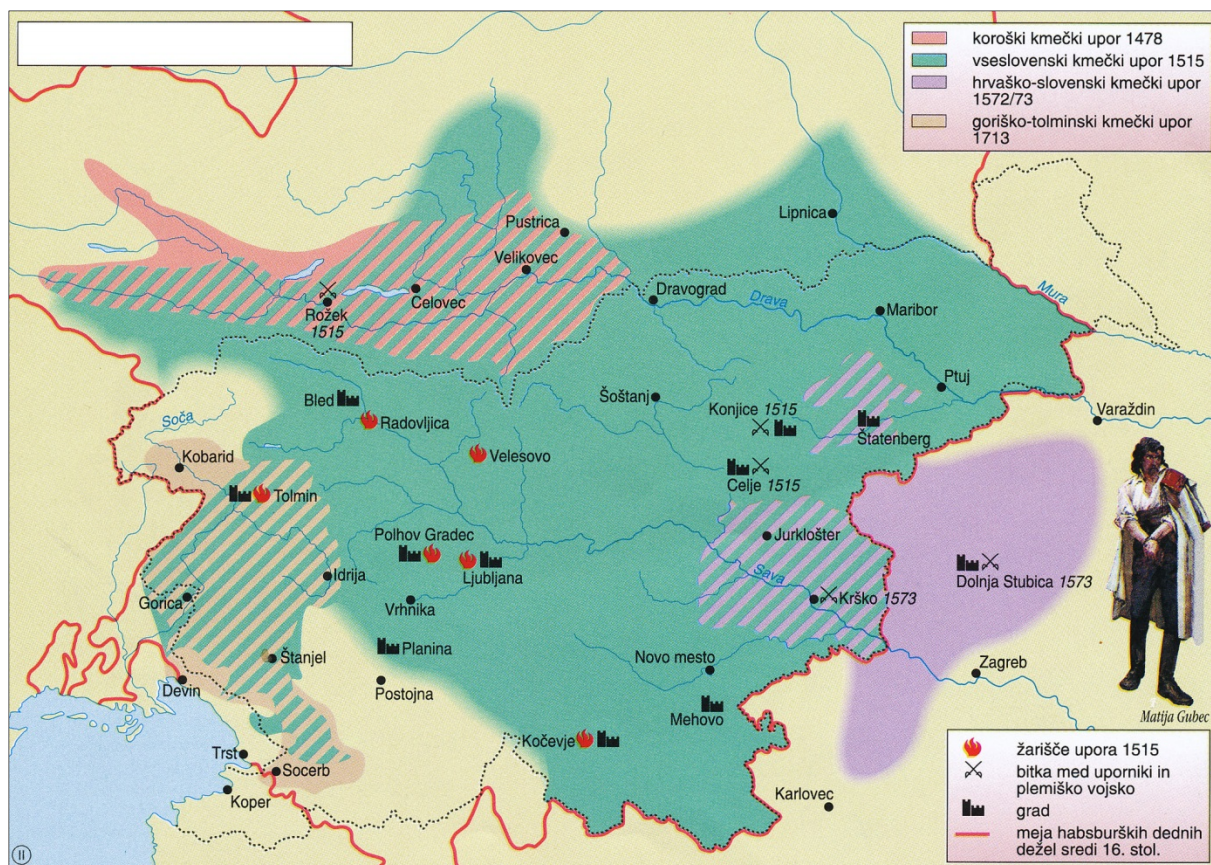

Slika 3 / 3. sz. kép: Karantanija po letu 828

(Vir: Mali zgodovinski atlas, str. 29. Modrijan. Ljubljana, 2013)

M 1 5 1 5 1 1 1 2 M 2 4

Slika 4 / 4. sz. kép: Kmečki upori na Slovenskem

(Vir: Mali zgodovinski atlas, str. 30. Modrijan. Ljubljana, 2013)